

Priletarec

zveze v Julijski Benečiji in splošne strokovne zveze v Italiji.

traj.

Posamezna številka stane 20 stotink.

Naročnina stane za celo leto 11 L., pol leta 5,50 L., tri mesece 2,80 L., mesečno 1 L., za inozemstvo 16 L. - Naročnina se mora vnaprej plačati.

Pisma in reklamacije za uredništvo in upravnništvo naj se naslovijo: „Proletarec“ Poštni predal št. 43 GORICA

Rokopisi se ne vračajo. Pisma brez znamke se ne sprejemajo. — Oglasi se računajo po dogovoru in se morajo vnaprej plačati. —

PRVI MAJNIK

Prvi maj, praznik zedinjenega edinega proletarijata celega sveta:

Globoko pod zemljo počivajo rudniki, prejenjalo je ropotanje koles po tvornicah, potihnilo so dimniki, počiva plug, delavstvo praznuje solčni dan 1. maja, praznuje vstajenje, svojo zmago nad kruto silo, ki je veke in veke tlačila delavca na grudo. Zmagujoča spomladanska priroda klicala je veko vekov na praznik veselja med svojim cvetjem in zelenjem. Priroda sama nudila je najlepši praznik zmage nad zimsko silo, klijočje rasti in bujne brsti. Že veke praznovali so dan prirodne lepote in vstajenja prirodnih moči ljudje vseh delov obljudene zemlje, raznega jezika, razne vere in običajev, a praznovali so praznik oni, ki so živeli brez truda, katere ni grudila težka skrb za vsakdanji kruh, niso ga praznovali oni, ki so kopali bogastvo globoko v rudniku in kopicili blago strojev. Prvi majnik bil je praznik onih, ki so uživali plodove zemlje in morja, sile vetrov in molnje brez lastnega truda, oni ki so se čutili gospodarje prirode in dela. A kakor prirodne sile same klijejo na dan v stremljenju po enoti, vstvarjajo brst in plod, tako je tudi vzbujajoča zavest delavstva vseh jezikov in vsake vere prodrila silo gospodstva ter proglasilo praznik dela zase!

Danes je prvi maj praznik delavstva, praznik njegove zavesti in njegove moči!

Kakor tajna boleost oglašča se v srcu onega, ki čuti s proletarijatom, ki razume vso lepoto prvega maja kot praznika zedinjenega delavstva celega sveta, da letos vesolno veselje motijo spomini na težke boje, ki so razdvojili delavstvo vseh narodov na dvoje, ko vidi, kako se zopet strinjajo gospodarske sile, da bi pritiskale delavca h grudi nazaj, da mu skalè praznik veselja in zmage, praznik zajemnosti in skupnosti.

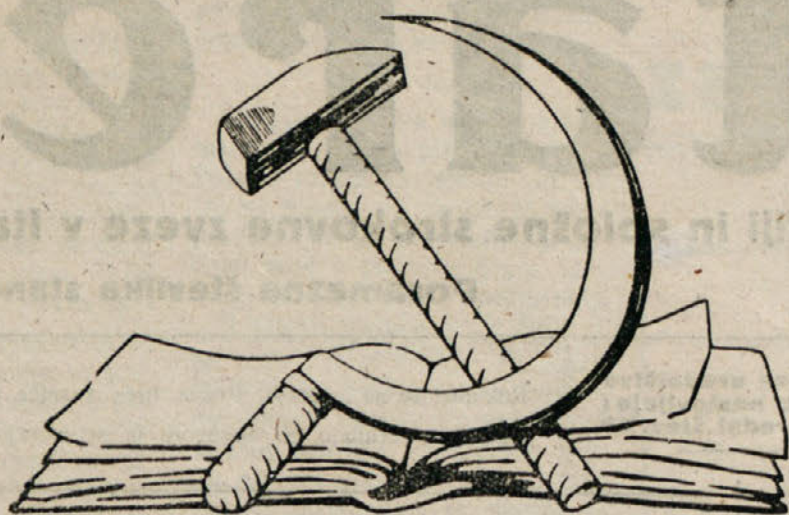
A oglašča se mu tudi zavest, da vsaka velika zmaga zahteva velikih bojev, da je razdvojenost proletarijata letošnjega prvega maja le posledica orjaškega boja z državno in meščansko socialno silo, vstvarjeno po razvoju vekov.

Kakor spomladne zmaga brez vetra in naliva, kakor slana opali brstje in klice, pa vendar le zopet priroda obnovi svoje moči in sile s svojo rastjo in cvetjem in plodom, tako tudi proletarijat ne more priti do zmage brez velikega navora in žrtev. Navdaja nas zavest, da se je proletarijat cepil ne vsled svoje slabosti, marveč vsled prirodne naraščajoče sile, da je proletarijat po naravnem in zgodovinskem razvoju krenil ločen v novi boj. Kakor se koncentrirajo dosedanje socialne sile v državi nasilstva in skušajo razdejeti moč proletarijata v državnih celotah posebej, tako mora to prenje ustvariti različne metode bojev, spravlja do veljave navidezno različne ideje, kali in sestavine nove moči.

Proletarijat, če tudi razdeljen po državah in narodih, če tudi razdeljen v državi po različnem sestavu socialne družbe, predstavlja vedno le eno in neznansko družabno prirodno silo, ki gre svojo bojno pot v bistvu zedinjeno dalje. Delitev ni družega nego epizoda tesnejšega združenja za polno osvoboditev proletarijata. Proletarijat je začutil vsled neprestanega boja, vsled vrvenja novih idej svojo moč še bolj, njegova delitev ni družega nego pojav njegove prirodne vedno večje moči.

Zatrimo v sebi vsak dvom nad veliko prihodnostjo proletarijata, ne klonimo duhom, ko hodijo čete proletarijata svojo posebno pot, vse skup je le ena sama vojska, za eno samo zmago ter vemo, da pride oni prvi maj, ko ga bo proletarijat vsega sveta združeno praznoval kot dan zmage človeške kulture nad nasilstvom!

Volilni znak socijalistične stranke

Priobčujemo imena naših kandidatov za tržaško, goriško in istrsko volilno okrožje. Ni potreba, da jih predstavimo. Socijalisti volijo za stranko, ne pa za osebe. Kandidature so bile proglašene od deželne konference in potrjene od centralnega vodstva stranke. Imena naših proglašanih kandidatov so imena organizatorjev in delavcev, ki so žrtvovali desetletja vse njih delovanje v dobrobit proletarjata.

Za tržaški volilni okraj:

- Passigli Josip**,
glavni urednik lista „Il Lav-
ratore Socialista“ v Trstu;
- Prof.**
Inwinkl Orlando
ravnatelj Okrajne bolniške
blagajne v Tržiču;
- Visnicher Vaško**,
deželni tajnik kovinarjev
v Trstu;
- Pisoni Zefirin**,
mestni učitelj v Trstu

Za goriški volilni okraj:

- prof.**
Inwinkl Orlando,
ravnatelj Okrajne bolniške
blagajne v Tržiču;
- Štolfa Alojzij**
zasebni uradnik v Gorici;
- Bresaz Vid**,
okrajni tajnik stavbinskih de-
lavcev v Gorici;
- Petejan Josip**,
deželni tajnik stavbinskih
delavcev;
- Polenčič Josip**,
kmetovalec in predsednik
društva kolonov v Brdah.

Za istrski volilni okraj:

- Passigli Josip**,
glavni urednik lista „Il Lav-
ratore Socialista“ v Trstu;
- Petejan Josip**,
deželni tajnik stavbinskih
delavcev v Trstu;
- Nobile dr. Karol**,
Kermolj Vincenc,
vodja zadruga pekovskih de-
lavcev v Gorici;
- Riosa Anton**,
tajnik delavske zbornice
v Pulju;
- Fiorentin Pavel**,
mizarski pomočnik

Naš volilni znak bo, kakor je sklenilo centralno vodstvo stranke, odprta knjiga, na kateri slonita kladvo in srp. Od več strani so nam došla vprašanja, zakaj se je vpeljalo ta znak z dodatkom knjige, na katero hočemo tukaj odgovoriti: Ni nam bilo potrebno in simpatično podati se v spor z zastopniki komunistične stranke, kateri sami se čutijo pooblaščen rabiti sovjetski grb, spor, kateri bi izzvenel v splošen smeh buržoazijskega časopisja in ki bi nikakor ne prijal v čast naši stranki. Iz idealov simpatije se čutilvezane do onega revolucionarnega gibanja svobodne Rusije in naša vroča želja je bila, da bi se smeli enkrat krasiti naše volilne listke z sovjetskim grbom: ta naša želja je postala tem bolj vroča, ker se je v nekaterih krajih več komuni-

stov, katerim je segel razkol do srca — uvidevši sedanji položaj — izrazilo, voliti z nami, za staro, slavno, neizpremenljivo zvesto socijalistično stranko, vedno enako, bodisi v urah uspeha, bodisi v urah nenaklonjene ji sreče. Ali vendar smo uporabili priložnost podati ta znak bolj dovršen s tem, da smo ga spopolnili s pojmom prosvete. Znak, ki si ga je izbrala Socijalistična stranka za svoj prihodnji volilni boj, vsebuje znamenje človeškega dela, izraža moč produktivne energije s katero se svet obdržuje in nadaljuje in to z tvorno močjo delavcev delavnic, polja in možganov. V teh zadnjih dneh se je mnogo govorilo, kakoršen bi naj bil pravi in izviren obrazec znaka Sovjetske Rusije. Eden pravi, naj bi bil srp na

desni in kladvo na levi strani, drugi zopet nasprotno. Nekateri hoče zvezati obe delavski orodji na eden, drugi zopet na drug način. V resnici pa, kdor je bil v Rusiji, ve, da je znak sovjetske republike nastal kar prosto na križu revolucije kot naraven pojav dveh največjih sil, ki sta uprizorili in ki vzdržujeta revolucijo in ti sta delavec in kmet. Na tisoče in tisoče teh grbov sta postavila delavec in kmet po vsej Rusiji zvezajoč obe orodji skupaj v dokaz in simbol največje svobode in prostosti. Knjiga, katera objema orodji dela, dokazuje zvezo rokodelca in poljedelca z delavcem knjige in peresa ter izraža jasen stik vseh zdravih sil človeške družbe na usodepolno rodovitnem polju socializma.

Poročilo sodr. Baratona na strankinem kongresu v Livornu. (Dalje.)

Tukaj, sodrugi, je torej iskati ves spor. Ko smo slišali iz ust sodruga Kabatkheffa, da Rusija nas — unitarčno tendenco — obdružuje oportunitizma in pravi, da se dobrikamo masam s tem, da se le hlinimo III. internacionali; kadar nam Rusija pravi, da se zadovoljimo izpahiti iz naše stranke dva, tri ali pet reformistov, da vzdržimo v naši stranki reformizem, takrat se obrnem do Vas, sodrugi komunisti in Vas vprašam, sodrugi, ali res to verujete? Na vprašanja, ki sem jih hotel staviti frakcijam, ne pričakujem sicer odgovora od celega zbora, ne: pričakujem le odgovor od Vaših poročevalcev, kateri bodo pozneje govorili. Da se pa prepreči odgovarjanje vseh naenkrat, se torej obračam do sodruga Gennari, vprašajoč ga, kaj da smo bili mi do včeraj, kakoršen razložek je bil med menoj in Teboj, kakoršna razlika je bila v vod-

stvu stranke, kakoršna razlika med sekcijami in delavnostjo istih, ki so se danes ločile? Pod kakoršno pretvezo so se danes nekateri od Vas postavili v stran in rekli: revolucija smo mi? le kdor je z nami, je z revolucijo? Kakoršne zasluge ste si sicer v preteklosti pridobili, na kakoršnih objektivnih temeljih sloni torej ta Vaša zahteva, da zamorete danes reči, da ste Vi edini danes revolucionarji, da ste Vi taisti, kateri pripravljajo jutrišnjo revolucijo? Ločitev se je pojavila v zadnjih časih iz življenja naše stranke, brez da bi zamogel kdo opaziti, da se je razkol že utihotalil v naše vrste. Ne govorim tukaj o odlikovanju elementov desne in komunistov, marveč govorim le o razkolu med komunisti. Pojavil se je, kadar je dospelo vodstvu prvo poročilo iz-

vršilnega odbora Tretje internacionale; pojavil se je takrat, ko smo se ločili v vodstvu v večino in manjšino; potem se je raztegnil še na socijalistično stranko in sekcije. Različnost sodila v ocenjevanju onega poročila je bila različnost posameznosti, kakoršna je ostala še tudi do danes; ni bila pa takoršna, da bi v svojem bistvu zahtevala ločitev ene stranke v dve. Tretja internacionala je v svojem drugem kongresu v Moskvi pretresovala in določila nekaj stavkov, tičočih se programatičnih točk naše stranke, katere se tičejo življenja vseh sekcij in katere imajo potemtakem tudi svojo internacionalno vrednost. Iz teh stavkov se je sestavilo pravilnik ali bolje rečeno vrsto vprašanj in pogojev (21 točk), katerim se morajo vse sekcije internacionale brezpogojno podvreči. Včeraj Vam je sodrug Graziadei predložil širo pojasnitev zadeve. Sodruga Graziadei kot učenjaka in moža zdravih misli bi pa želel vprašati edino le

Glasovnice socijalistične stranke

Pri predstoječih volitvah volilci ne dobé uradne glasovnice, marveč samo volilno izkaznico. Glasovnice bodo delile vsako stranko samo zasé. Glasovnice morajo odgovarjati zakonskim predpisom, ker so drugače neveljavne. Ni izključeno, da se bodo nasprotniki posluževali tudi neveljavnih glasovnic, da na ta način razveljavijo mnogo naših glasov. Glasovnice, ki ne nosijo gorinavedenega znaka, so za našo stranko neveljavne.

Kandidati komunistov za goriški volilni okraj:

1. Tuntar Josip iz Gorice;
2. Srebernič Josip iz Solkana;
3. Spessot Franc iz Krmina;
4. Regent Ivan iz Trsta;
5. Concion Leo iz Gradiške.

Kandidati Jugoslovanske narodne stranke.

- Centralni volilni odbor (Odbor Političnega društva „Edinost“) naznanja, da so se določile za predstoječe volitve sledeče liste kandidatov Jugoslovanske narodne stranke:
- I. Goriško:
1. dr. Josip Wilfan pok. Josipa v Trstu;
 2. Virgilij Šček od Josipa v Trstu;
 3. dr. Karol Podgornik od Ludovika v Gorici;
 4. Josip Lavrenčič pok. Andreja v Postojni;
 5. Franc Poljanec od Franca v Idriji.
- II. Istra:
1. dr. Josip Wilfan pok. Josipa v Trstu;
 2. dr. Ulikse Stanger pok. Antona na Voloskem;
 3. Ivan Stari od Alojza v Pulji;
 4. dr. Stojan Brajša od Mateja v Gorici;
 5. France Flego pok. Boštjana v Buzetu;
 6. Tomo Herak pok. Tomaža v Vrsaru.
- III. Trst:
1. dr. Edvard Slavik pok. Karla v Trstu;
 2. Matej Josip Zlobec od Mateja pri Sv. M. M. Spodnji;
 3. Ivan Kjuder pok. Andreja v Trstu;
 4. Hinko Pertot pok. Jakoba v Trstu-Barkovljah.
- Znak stranke je „lipova vejica“.

Kandidati ital. nacionalističnega bloka za goriški volilni okraj:

1. Pinat Josip;
2. Dr. Parmeggiani Vincenc ml.;
3. Cosolo Pirro;
4. Prof. Camisi Marij;
5. Adv. Bonavia Ivan;

„GORIŠKA STRAŽA“ in naša kandidatna lista.

V članku: »Volilno gibanje« je »Goriška Straža« z dne 22. t. m. tudi mimogrede omenila, da so socijalisti postavili Slovenca na ono mesto, kjer je gotovo, da ne bodo izvoljeni. K temu dostavlja še: In tako listo bo volilo slovensko ljudstvo? Ne bi odgovorili na ti dve vstici, ako bi v istih ne tičala vsa klerikalna perfidnost. Kdor ima le količkaj pojma, in gospodje okoli »Goriške Straže« ga menda imajo dovolj, bo takoj videl, kako se voli, da nima prednost v kandidatni listi popolnoma nobenega pomena: toliko je res, da so v mairskaterem okraju liste sestavljene po alfabetičnem redu. Prednost kandidatu ene liste dajo volilci s svojim prednostnim glasom sami, bodisi kandidat na prvem ali na zadnjem mestu. Ako doseže kandidatna lista kvocijent, tedaj bo izvoljen oni kandidat dotične liste, kateri bo doprinesel razum glasov kandidatne liste več prednostnih in dodatnih glasov. Iz tega je jasno razvidno, da je hotela »Goriška Straža« z svojo notičo iskati dlako v jajcu, pa je ni našla.

to; na njegovo poštenost bi ga hotel vprašati ali se spominja, da smo mi o tem, kar je bil včeraj rekel, že pisali, mi, unitarci, proti katerim je v prvi vrsti naperil on včeraj svoje pušice; vprašam Te torej, Graziadei, ako se Ti, kar se tiče discipline napram internacionali Moskve in načina uporabe 21 točk iste popolnoma strinjaš s tem, kar smo rekli, s tem, kar smo pisali ne le v enem članku, o čemur smo govorili ne le v eni konferenci, marveč kar smo pisali v uradnem poročilu naše smernice, zakaj misliš torej nasprotno od nas? Zakaj nas smatraš za Tvoje nasprotnike? Ravno temu zboru si namerjal dokazati nekak razložek med taistimi, kateri so s Teboj in ki jih pripoznaváš kot komuniste ter med nami, ki smo v tem trenutku ozmerjani kot socijalni demokratje in izdajalci. Zelo jasno smo izrazili svojo misel: 21 točk Moskve ima torej svojo internacionalno vrednost. Tretja internacionala stoji torej enakemu stališču celega sveta nasproti: Druga

internacionala je bila izdajalka, ker so se nahajali v socijalističnih strankah raznih dežel socijal-patrijoti in socijalni demokratje, kateri so odtujili sekcije od stranke. Bila je torej bistvena zahteva in neobhodna potreba za rusko revolucijo, da korakajo socijalistične stranke vseh dežel le po poti na levo, po poti revolucije, po poti do Moskve, po poti diktature proletarijata. V tem je bil Zinowieff popolnoma jasen in mi sami se spominjamo tistega pisma, ki ga je naslovil Zinowieff dne 23. oktobra na francoski proletarijat in katerega nam je Graziadei včeraj prečital, v katerem Zinowieff pravi: gre se za moskovsko internacionalo ne pa za »morabo dveh, deset, ali dvajset točk iste, gre se edino le za odločitev, ali naj korakajo od sedaj naprej socijalistične stranke proti revoluciji in komunizmu, ali pa naj še vedno hodijo po temnih hodnikih današnje boržuazije. (Dalje prih.)

Socijalistične interpelance radi slovenskih šol v Julijski Benečiji.

Ena izmed zadnjih interpelacij, ki jih je vložil sodrug *Cosattini* iz Vidma, s podpisom vse socijalistične parlamentarne skupine, je našemu ljudstvu še neznana in ki se tiče slovenskih šol v tukajšnjem ozemlju:

„Predsedniku ministerskega sveta, ministru za notrajne zadeve in ministru za javen pouk, v izvedbo, s kakoršnim načelom se namerava rešiti vprašanje ljudsko- in srednješolskega pouka napram slovenskemu prebivalstvu v Julijski Benečiji, z namenom, da se takoj odpravijo sedanje nezaslišane vezacije, potom katerih se hoče odvzeti tem etničnim manjšinam pravico do lastne izobrazbe, nasprotujoč s tem vsaki najmanjši pravičnosti in odkrito zanikanje tiste približevalne politike, vpoštovanja in enakopravnosti, ki jih zahtevajo potrebe in nasvetujejo naše neizpodbijane tradicije našega celokupnega političnega značaja.“

Razun te interpelance je sodrug *Cosattini* stavil na prizadeta ministerstva tudi vprašanje glede enakopravnosti in zblizanja slovenskega življa v Julijski Benečiji ter zahteval takojšnjo ureditev zamenjave tistega denarja, ki je bil vložen ob priliki premirja pri zavodih onkraj okupacijske črte, kateri znaša nad 17 milijonov kron in pri kateri svoti je prizadetih nad 500 malih kreditnih zavodov tega ozemlja, katerim je ta kapital življenska podlaga, dočim se je ta ureditev izvršila naglim potom na korist velikim mednarodnim bankam.

Strokovno gibanje in komunisti.

Opazujemo, da so v nekaterih strokovnih organizacijah začeli gospodariti takozvani komunisti. Z zadoščenjem konstatiramo, da nas učijo njih zadnje akcije, kako pač znajo biti reformisti in pravi sodelovalci (collaboratori) na strokovnem polju. Ali poprej, ko so prišli na zaželjeno krmilo, so nam pripovedovali, da bodo dan za dnevom kovali revolucijo, ali nekateri slučajji, ki jih bomo navedli v prihodnji številki, nam dokazujejo ravno nasprotno. Smelo trdimo, da je tem našim nekdanjim sodrugom, kot komunisti, ostalo le še ime in to jim bomo v prihodnji številki dokazali.

Fraze, so ena reč, ali dejanja so pač vse nekaj drugega.

Iz Jugoslavije.

Osemurni delavnik odpravljen. Kapitalistična reakcija v Jugoslaviji je odpravila osemurni delavnik za malo obrt. Sedaj stremi za tem, kako bi uvrstila čim večje število obrtobratov med malo obrt in s tem kratila tisočem in tisočem delavcev osemurnik, za kojega se je delavstvo borilo toliko let.

Ljubljansko delavstvo je preteklo nedeljo žalovalo spomin na žrtve, ki so padle pod kraljevim svincem dne 24. aprila 1920 na Zaloški cesti, ob priliki železničarskega štrajka. Šestnajst nedolžnih proletarcev je obležalo mrtvih na ulici, samo zato, ker so zahtevali svoje pravice, med katerimi osemletna Marija Hočvarjeva. Kapitalistična reakcija je pač povsod enaka.

Občinske volitve v Sloveniji. Od torka, 26. t. m. naprej vršijo se volitve v občinske zastope. Voli se s kroglicjo, ki jo volilec spusti v vsaki posamezni stranki določeno škrinjico. Torej se ne voli za posamezne kandidate, marveč za kandidatne liste, kot pri političnih volitvah v Italiji.

REŠKA KOSTITUANTA.

Preteklo nedeljo so se vršile volitve, da dajo samostojni reški državi novo vlado. Volitve so se vršile na podlagi splošne, enake in tajne volilne pravice. Glasovale so tudi ženske. Blok nacionalističnih strank je bil gotov plebiscita, in to tembolj, ker je stal proti bloku — kakor pravi »Piccolo« — en sam mož: Zanella. Nedeljske volitve pa so pokazale, da je reško ljudstvo do grla sito vseh narodnjaških homatij ter je z glasovnico v roki povedalo vsem političnim komedijantom, da hoče živeti mirno in neodvisno. Zmagala je samostojna stranka z ogromno večino. Kadar so blokisti uvjdeli, da jim sreča ni mila, vprizorili so kralje, zasedli volilne prostore ter razdejali in sežgali vse volilne akte. Zasedli so tudi vse javne urade in na ulicah je prišlo do spopadov med pristaši ene in druge stranke, kjer je ostalo več mrtvih in mnogo ranjenih. Poklicano je bilo vojaštvo, da napravi red.

Kongres transportnih delavcev.

— V Zenevi se je otvoril mednarodni kongres transportnih delavcev. Zastopane so bile: Belgija, Danska, Nemčija, Francija, Velika Britanija, Holandska, Luksemburg, Norveška, Avstrija, Švedska, Švica in Čehoslovaška. V predsedstvo so izvoljeni Doerigg (Nemčija), Garrey (Francija) in Boving (Anglija). — Kongresu je bil predložen sklep, v katerem kongres pooblašča tajništvo, izvrševalni odbor in generalni svet, naj budno in energično, bodisi po mednarodni zvezi prometnih delavcev sami, ali s sodelovanjem z mednarodnim delavskim pokretom v splošnem pobija vsa stremjenja in nakane militarizma, imperializma in mednarodnega kapitalizma za podporo reakcije, protirevolucije in vojne. Po izvrševal. odboru predložena resolucija se nanaša na mednarodno sodelovanje, druga na mirovno pogodbo. V drugi resoluciji protestira kongres energično proti vandalskemu uničevanju strojev in potrebnih proizvodnih materialij in prometnih sredstev, ki se je ob izvedbi versailleske pogodbe vršilo v premaganih deželah, ker se s tem narodom vseh dežel z narodnogospodarskega stališča dela neopravičena škoda.

Sodrug!
Širite „Proletarca“
Proletarci!
Praznujte dostojno
Prvi Majnik

PRED VOLIVAMI

(Dalje)

Volilni akt.

Otvoritev volitve.

Na nedeljo ob 7. uri, kadar je bila napovedana volitev ustoliči predsednik volilno skupino in ugotovi sestavo istega, ter izvleče po žrebu 5 števil, ki tvorijo v istem redu, kakor so bile izvlečene žig (pečat) volilne komisije. Izvleče istako po žrebu zaporedno število za sto onih kuvert določenih za enako število volilcev vpisanih v teh skupinah.

Te kuverte, ki so opremljene vsaka s svojo številko, morajo biti overjene od števec glasov (skrutinatorjev) določenih od predsednika komisije. Na to odpre predsednik zavoj kuvert doposlanih in zapečatenih od gen. civ. komisarijata ali pa po odredbi istega od civ. komisarijata in razdeli med prejemljene skrutinatorje gotovo število kuvert odgovarjajoče številu volilcev vpisanih v tej skupini. Skrutinator napiše zaporedno številko na odrezek vsake kuverte in priloži svoj podpis na desno zadnjo stran kuverte same. Predsednik pritiska žig (pečat) na levo iste strani in dene kuverto v prvo škrinjico. Ako se odstrani skrutinator (števec glasov) iz dvorane, ne more več podpisovati kuvert in ga nadomestuje podpredsednik.

V zapisniku se zabeleži serija kuvert podpisana od vsakega skrutinatorja. Predsednik skrbi pod svojo lastno odgovornostjo, da se ohranijo te kuverte v zavoj. Predsednik volilne komisije otvori nato glasovanje za izvolitve poslancev in ukaže skrutinatorju (overovatelju) ali pa tajniku, naj pozove vsakega volilca po redu, kakor je vpisan v volilnem imeniku.

Način volitve.

Ko je predsednik ugotovil osebno identiteto (istovetnost) volilca, izvleče iz prve škrinjice kuverto in jo izroči volilcu čitajoč glasno številko zapisano na odrezku, ki jo zaznamuje skrutinator ali tajnik v volilnem imeniku, overjenem od politične oblasti v posebni rubriki poleg imena volilca. Volilec se lahko prepriča, da je zaznamovana številka enaka oni na kuverti.

Predsednik opozori volilca, naj položi nepripognjeno glasovnico v kuverto, katero naj potem zalepi. Dovoljeno je zastopnikom kandidatnih list, da izroče volilcem eno ali več

glasovnic dotične kandidatne liste, toda predsednik mora paziti, da se pri tej izročitvi ne bi hotelo spodbujati ali vplivati na dotičnega. Volilec se poda k mizi (kabina), ki je zato določena in glasuje s tem, da vloži v kuverto, ki mu jo izroči predsednik glasovnico nepripognjeno (neprivito.) Preden zapusti volilec kabino, mora zapreti kuverto s tem, da zmoli nalepljeno stran. Nato jo izroči predsedniku, ki konstatira, da je kuverta zaprta oziroma jo da zapreti od volilca, ako ni zalepljena. Predsednik ugotovi identiteto s tem, da pregleda podpis in pečat, kakor tudi primerja številko na odrezku z ono na volilnem imeniku, odtuga odrezek na preljuknjem delu in dene kuverto v drugo škrinjico.

Član volilne komisije ugotovi, da je volilec volil s tem, da pristavi lasten podpis poleg imena onega v posebni rubriki volilnega imenika. Vše vpisane kuverte, katerim manjka odrezek ali ki nimajo številke žiga (pečata) ali podpisa skrutinatorja, se ne stavijo v škrinjico in volilec, ki jih je predložil, ne more več voliti. Predsednik jih mora nemudoma vidirati skupaj najmanj z dvema skrutinatorjema in jih priložiti zapisniku, v katerem se bodo posebno omenjali oni volilci, ki so sprejeli kuverte, pa jih niso vrnili Kdor ni vrnil kuverte, se kaznuje z globo do 100 Lir.

Ako najde volilec, da je izročena mu kuverta pokvarjena ali jo sam radi nemarnosti ali nevednosti pokvari, zahteva lahko od predsednika drugo proti povrnitvi prve. Pokvarjeno kuverto se dene v zavitek na katerega napiše predsednik »pokvarjena kuverta« in pristavi svoj podpis. Predsednik mora takoj nadomestiti v prvi škrinjici drugo kuverto izročeno volilcu z eno onih kuvert, ki jo vzame iz zavoja preostalih kuvert, ki ga hrani in označi z istim številom, kakor je imela pokvarjena kuverta kakor tudi z pečatom (žigom) in podpisom skrutinatorja.

V rubriki kandidatne liste je označena izročitev nove kuverte. Na isti način se postopa v slučaju, da volilna komisija ugotovi, da je ena kuverta pokvarjena. Nikakor ni dovoljena izročitev tretje kuverte.

Različnost glasov.

Razlikujemo:

- a) glas liste t. j. oddan za celo kandidatno listo en bloc,
- b) glas prednosti ali preference
- c) dodatni glas (voto d'aggiunta). Vsaka veljavna glasov-

nica, vložena v kuverto predstavlja glas kandidatne liste (voto di lista).

Volilec lahko odda takozvani preferenčni ali prednostni glas za kandidate liste, za katero misli voliti tudi ako je popolna. Ako je nepopolna kandidatna lista t. j. ako je bilo od stranke postavljenih manj kandidatov kakor jih voli dotično okrožje ima pravico dodati na glasovnico kandidate, ki pripadajo drugim kandidatnim listam, toda vedno na tak način, da se ne prekorači števila poslancev, ki pripadajo na to okrožje.

Preferenčni glas in dodatni glas se ne moreta obenem izvajati.

Preferenčni in dodatni glas se izraža s tem, da se napiše s črnilom na posebnih črticah dolenjega odseka na obeh straneh glasovnice priimek in v slučaju, da sta kandidata istega imena, tudi ime, če je potreba očetovstvo. Toda število preferenčnih in dodatnih kandidatov, ki jih volilec lahko navede, ne sme biti večje od enega, če znaša število poslancev, ki se imajo voliti, pet, ne večje od dveh če znaša število poslancev od 6—10, dveh če znaša število poslancev 11—15, ne večje od štirih, če znaša število poslancev 16—20.)

Ako se volilec ne ravna po teh predpisih, se smatrajo vsi preferenčni in dodatni glasovi kot ne zapisani. Glasovnica ostane v veljavi kot glasovnica kandidatne liste, izvzemši poznejše določbe, katere označijo neke vrste glasovnic za neveljavne. Nične so glasovnice, na katerih pod od znakom kandidatne liste navedbe preference (prednosti) ali dodatka natisane.

V slučaju, da je kandidat istega imena kakor druga oseba, ki ni kandidat, se smatrajo vsi glasovi, ki nosijo isto ime in priimek kot oddani za gorinavedenega kandidata.

¹⁾ Preferenčni glas ima namen dati prilžnost volilcu, da izrazi svojo simpatijo za kandidata svojega zaupanja. Na kandidatni listi imajo kandidati zaporedne številke, n. pr. št. 1, kandidat v itd. Kdor da za kandidata v preferenčni glas in če število preferenčnih glasov kandidata v je večje kot ono x-a je v kot prvi izvoljen. Ravnotako je pri nepopolni kandidatni listi mogoče dodatni glas za kandidata, ki je na listi druge stranke in ki bi tam brez dodatnih glasov iz drugih kandidatnih list (strank) ne zmagal.

Izdaja za deželno socijalistično zvezo in odgovorja za uredništvo
Alojzij Stolfa
Tiska Tip. Giov. Paternolli v Gorlici.

**ZADRUGA PEKOVSKIH DELAVCEV
V GORICI**

**LASTNA PEKARNA IN PRODAJALNA
VIA S. PIETRO 68**

**DOLŽNOST VSAKEGA ZAVEDNEGA DELAVCA V TEM OKOLIŠU
JE, DA PODPIRA TO PROLETARSKO ZADRUGO
ZADRUŽNO VODSTVO**